

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
53/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. április 24.

A C-353/16. sz. ügyben hozott ítélet
MP kontra Secretary of State for the Home Department: (Múltbeli kínzás
áldozatának kiegészítő védelme)

A származási országában a múltban kínzás áldozatává vált személy kiegészítő védelemben részesülhet abban az esetben, ha fennáll a tényleges veszélye annak, hogy ezen országban szándékosan megtagadják tőle a fizikai vagy mentális egészségi állapotának megfelelő ellátásokat

Az ezen országba való visszaküldés az Emberi Jogok Európai Egyezményével is ellentétes lehet

A Srí Lanka-i állampolgár MP 2005 januárjában diákként érkezett az Egyesült Királyságba. 2009-ben menedéjog iránti kérelmet nyújtott be, melyben arra hivatkozott, hogy a „Tamil Eelam Felszabadító Tigrisei” (LTTE) szervezet tagja volt, a Srí Lanka-i biztonsági erők fogva tartották és megkínzották, és a Srí Lankára való visszatérés esetén további rossz bánásmód fenyegeti. A brit hatóságok elutasították MP kérelmét, és úgy határoztak, hogy nem részesítik kiegészítő védelemben azon indok miatt, hogy nem állapítható meg, hogy MP további fenyegetésnek lenne kitéve a származási országába való visszatérése esetén.

Az egyik uniós irányelv¹ meghatározza a menekültekről szóló Genfi Egyezményben kimondott nemzetközi védelem kiegészítésére szolgáló „kiegészítő védelemre” vonatkozó minimumszabályokat. Kiegészítő védelemben részesül minden olyan személy, aki nem rendelkezik menekült jogállással, azonban a származási országában olyan súlyos fenyegetésnek van kitéve, mint a halálbüntetés, a kínzás, vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetések. A kiegészítő védelemben részesülő személyek határozott időtartamra szóló, tartózkodásra jogosító engedélyt kapnak. Azon nem uniós polgároknak, akik nem részesülnek kiegészítő védelemben, a tagállamok szolidaritásból vagy humanitárius okból hozott diszkrecionális döntés alapján engedélyezhetik a tagállamok területén való tartózkodást, feltéve hogy e személyek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.

MP orvosi látletelek benyújtásával vitatta a brit hatóságok határozatát az Upper Tribunal (felsőbb bíróság, Egyesült Királyság) előtt, amelyek szerint a Srí Lankán elszenvedett kínzási cselekmények következményeit viseli, és poszttraumatikus stressz szindrómában, valamint depresszióban szenved. Az Upper Tribunal helyt adott annak a döntésnek, amely megtagadta MP-től a kiegészítő védelmet, mivel nem nyert megállapítást, hogy MP továbbra is veszélyben lenne a származási országában. E bíróság ugyanakkor úgy vélte, hogy MP-nek a Srí Lankába való visszaküldése sértené az Emberi Jogok Európai Egyezményét (EJEE), mivel MP ott nem részesülhetne a pszichés betegségének kezeléséhez megfelelő ellátásban.

A fellebbezés tárgyában eljáró Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) azt a kérdést intézte a Bírósághoz, hogy azon nem uniós polgárt, aki a származási országában elkövetett kínzási cselekmények következményeit viseli, de akit az oda való visszatérése esetén már nem fenyeget ilyen bánásmód veszélye, megilleti-e a kiegészítő védelem azon az alapon, hogy ezen ország egészségügyi rendszere nem volna képes a pszichés betegségeit megfelelően kezelni.

¹ A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.).

A Bíróság a mai ítéletében először is megállapítja, hogy az uniós jog szerint az olyan személy, aki a múltban a származási országa hatóságai által elkövetett kínzási cselekmények áldozata volt, de aki az ezen országba való visszaküldés esetén már nincs kitéve ilyen veszélynek, önmagában emiatt nem részesülhet kiegészítő védelemben. A kiegészítő védelem rendszerének célja az, hogy az egyént megvédje a származási országba való visszaküldés esetén bekövetkező súlyos sérelem tényleges veszélyétől, ami azt vonja maga után, hogy megalapozott okokból feltételezhetőnek kell lennie, hogy az érintett személy az ezen országba való visszaküldés esetén ilyen veszélynek van kitéve. Ez nem áll fenn, ha alapos okból feltételezhető, hogy a múltban elszenvedett súlyos sérelmek nem ismétlődnek meg, vagy nem folytatódnak.

A Bíróság azonban megállapítja, hogy a szóban forgó ügy egy olyan harmadik országbeli állampolgárt érint, akire nemcsak az igaz, hogy a múltban a származási országának a hatóságai által elkövetett kínzási cselekmények áldozata volt, hanem ezenfelül az is, hogy még ha többé nem is áll fenn annak a veszélye, hogy az ezen országba való visszaküldés esetén újból ilyen cselekményeknek lesz kitéve, e múltbeli kínzási cselekmények következményeként jelenleg is még mindig komoly pszichológiai utóhatásokat szenved el, és a kellőképpen alátámasztott orvosi megállapítások szerint ezek az utóhatások a származási országba való visszaküldés esetén jelentős mértékben súlyosbodnának, és fennáll annak a komoly veszélye, hogy ezen állampolgár öngyilkosságot követ el.

A Bíróság hangsúlyozza, hogy a kiegészítő védelem rendszeréről szóló irányelvet az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) előírt jogok tiszteletben tartásával kell értelmezni és alkalmazni. Ezen utóbbi kifejezetten előírja, hogy amennyiben az általa biztosított jogok megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalma és terjedelme azonos.

A Bíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának újabb ítélezési gyakorlatával összhangban megállapítja, hogy a Chartát úgy kell értelmezni, hogy a különlegesen súlyos mentális vagy testi betegségben szenvedő, harmadik országbeli állampolgár kiutasítása embertelen vagy megalázó bánásmódnak minősül, ha e kiutasítás e személy egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges és bebizonyosodott kockázatát vonja maga után.

A Bíróság tehát megállapítja, hogy a Chartával ellentétes egy harmadik országbeli állampolgár valamely tagállam általi kiutasítása abban az esetben, ha e kiutasítás lényegében azon mentális problémák jelentős és orvosolhatatlan súlyosbodásához vezetne, amelyekben e személy szenved, különösen, ha – amint a jelen ügyben is – e súlyosbodás e személynek magát az életét veszélyeztetné.

Ugyanakkor mivel a jelen ügyben a nemzeti bíróságok megállapították, hogy az EJEE-vel ellentétes, ha MP-t Srí Lankába visszaküldik, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés nem a kiutasítással szembeni védelmet érinti, hanem azt a kérdést, hogy a fogadó tagállam köteles-e megadni az irányelv alapján a kiegészítő védelmi jogállást az olyan harmadik országbeli állampolgárnak, akit a származási országának a hatóságai kínzásnak vetettek alá, melynek a súlyos pszichológiai utóhatásai jelentősen súlyosbodhatnak az említett országba való visszaküldés esetén, felvetve az öngyilkosságot komoly veszélyét is.

A Bíróság emlékeztet arra, hogy az, hogy az EJEE-vel igen kivételes esetekben ellentétes az, ha egy harmadik országbeli állampolgárt kiutasítanak, ha súlyos megbetegedéstől kell tartani a megfelelő kezeléseknél az ezen állampolgár országában fennálló hiánya miatt, nem jelenti azt, hogy ezen utóbbi állampolgár számára a kiegészítő védelem alapján engedélyezni kell a valamely tagállamban való tartózkodását.

A Bíróság arra a következtetésre jut, hogy bár a harmadik országbeli állampolgár jelenlegi egészségi állapotának az oka – azaz a származási ország hatóságai által a múltban elkövetett kínzási cselekmények – jelentős tényezők, az állapotának a jelentős súlyosbodása önmagában nem tekinthető az említett állampolgárral szemben a származási országában alkalmazott, embertelen vagy megalázó bánásmódnak.

E tekintetben a Bíróság emlékeztet az ítélkezési gyakorlatára, és megállapítja, hogy **az állampolgár egészségi állapota romlásának a veszélye, anélkül hogy az egészségügyi ellátások szándékos megvonásáról lenne szó, nem elegendő ahhoz, hogy ez az állampolgár kiegészítő védelemben részesüljön.**

Következésképpen a Supreme Court-nak kell valamennyi aktuális és releváns információs tényező (többek között az emberi jogokat védő nemzetközi szervezetek és nem kormányzati szervezetek jelentései) alapján megvizsgálnia, hogy a jelen ügyben MP esetében felmerülhet-e, hogy a származási országába való visszaküldés esetén ki lesz téve annak a veszélynek, hogy szándékosan megvonják tőle a származási országának a hatóságai által a múltban elkövetett kínzási cselekmények fizikai és mentális utóhatásainak a kezelésére alkalmas ellátásokat.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499